

[Valdemar Thomsen.]

til Gengæld heller ikke, at en Regering, der udviser en saa hensynsløs Optræden, kan have ret lang Tid at regere i.

Oluf Pedersen: Det er jo ligetil, at de almindelige Betragtninger, som Statsministerens Tale og Lovkomplekset i dets Helhed kan give Anledning til, udskydes, saadan som Formanden har ønsket det. Derfor her kun nogle Betragtninger vedrørende selve Lovforslaget om en midlertidig Fordeling og Regulering af Arbejdet.

Det er, saa vidt jeg kan se, desværre rigtigt, at vi her i Danmark maa regne med at komme ned paa en lavere Levefod. Men det forekommer mig, at det Grundlag, det foreliggende Lovforslag bygger paa: at Afspærringen giver mindre Arbejde, er ikke rigtigt. Jeg gaar ud fra, at Resultatet i Stedet for desværre vil blive et lavere betalt Arbejde, altsaa mindre Løn, maaske endda for mere Arbejde og ikke mindre Arbejde med Opretholdelse af Lønnen i Forhold til den Arbejdsmængde, der bliver præsteret. Hvor stor en eventuel Nedgang vil blive, kan naturligvis ingen vide i Dag, men for mig at se staar Lovforslaget som Udtryk for en ikke afklaret Forstaaelse af de økonomiske Love, som Statsministeren erkendte i Gaar at vi skulde bøje os for. Jeg maa sige, at ud fra rent saglige Synspunkter er jeg endnu mindre glad for Lovforslaget end Socialdemokratiets og Venstres Ordførere.

Selve den Idé, at vi skal arbejde mindre, maaske kun den halve Tid, og saa have Spaderspenge, vil i det lange Løb være ganske uholdbar. Vi lever desværre ikke mere i det Slaraffenland, som dertil kræves. Det maa ventes, at der bliver lavere Løn og saa maaske Mulighed for at bøde paa dette ved mere Arbejde, men det er Forhold, som jeg mener Erhvervslivet selv maa være i Stand til at tilpasse sig efter.

Over for det Problem, der her rejser sig og rejser sig paa Grundlag af en delvis Afspærring af Danmarks Import og Eksport, vil jeg fremholde det Forhold, at et Land som Estland, hvis Eksport og Import pr. Hoved kun var $\frac{1}{5}$ af Danmarks, og som derfor var fattigere, for et Par Aar siden, da jeg var der, overhovedet ingen Arbejdsløshed havde og derfor heller ikke den bundløse Fattigdom og Ulighed, som de moderne Lande er blevet saa rige paa. Naar det var saadan, skyldtes det visse Forhold, som der kan være Grund til at skænke Opmærksomhed; for det første et særligt lavt Prisniveau, baade for Fødevarer og Transport, for det andet let Adgang til

Jord og for det tredie offentlig Sparsommelighed. Det er 3 Forhold, som jeg synes vi burde sætte ind for at skabe. Det er en Opgave for Lovgivningsmagten, men den er desværre hidtil gaaet den modsatte Vej.

Ser vi paa vore egne Forhold under sidste Krig, da var det saadan at vi paa et givet Tidspunkt, i 1918, kom ind under en Afspærring, som var vel endnu stærkere end den, vi har i Dag; da faldt vor Import af Metaller fra 336 Mill. kg i 1915 til 188 Mill. kg i 1918, af Klædevarer fra 27 Mill. kg til 3 Mill. kg, af Frugter til Oliepresning fra 215 Mill. kg til Nul, af Petroleum fra 69 Mill. kg til 11 Mill. kg, af Kul fra 3 890 Mill. kg til 2 227 — altsaa en meget stærk Nedgang. Vor Udførsel af Flæsk faldt fra 136 Mill. kg til 2,7 Mill. kg, af Æg fra 24 Mill. kg til 16 Mill. kg. Vor Eksport af Smør gik ned fra 101 Mill. kg til 15 Mill. kg fra 1915 til 1918. Selve Produktionen af Smør faldt fra 110 til 58 Mill. kg. Ser vi paa Problemet Arbejdsløshed, saa steg den til cirka det dobbelte fra 1915 til 1918, hvor den var 17,4 pCt. Her synes jeg dog, man maa gøre opmærksom paa, at i 1939 var Arbejdsløshedsprocenten 26,4 og i 1940 31,2. Det vil altsaa sige, at i 1918 under den allerværste Afspærring var Arbejdsløshedsprocenten kun $\frac{2}{3}$ af Arbejdsløshedsprocenten i 1939 før Krigen. Forklaringen ligger utvivlsomt i, at det ikke er saaledes, at den, der bestiller meget, skaber Arbejdsløshed. Mængden af Arbejdet er ubegrænset. Det forekommer mig, at Lovforslaget, som det foreligger, er som slagen med Blindhed over for dette Problem, og jeg har ogsaa efter den Debat, som er ført her i Tinget i Dag, Grund til at tro, at der er mange, ja, maaske et Flertal, inden for de fire Regeringspartier, som forstaa dette. Men saa er Lovforslaget ogsaa en beklagelig Misforstaaelse. For at gennemføre det som en Hjælp til Arbejderne, som en Betaling for Ophævelse af Pristalsreguleringen forekommer mig at være en Fejlregning.

Til Slut dette: Jeg er imod at gøre Socialministeren til Skatteopkræver. Jeg mener, at vi har nok i Finansministeren Hr. Buhl, og her er der endda Tale om Forslag om en Skat, med Hensyn til hvilken det end ikke er beregnet, hvor stort et Beløb det drejer sig om, og her er tilmed Tale om en Skat, som er ubegrænset, som kan stige, uden at Rigsdagen overhovedet faar noget at skulle have sagt.

Dernæst forekommer det mig, at den Form, man har valgt, virker til Fordel for den periodisk højt betalte Arbejdskraft i Modsætning til den fast antagne. Derimod